

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๑๙๒/๒๕๕๙

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายการสอบทานหนี้
ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์ ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจาก นาง ข. ได้มีหนังสือ
ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก เพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
รายการสอบทานหนี้ จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

๑. สำเนารายการสอบทานหนี้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรนครแม่สอด จำนวน ๕๘ ราย ที่แสดง
รายชื่อผู้ที่เป็นหนี้ และยอดหนี้ที่ได้ตรวจสอบจนครบถ้วนแล้ว

๒. สำเนาระเบียบของนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ได้กำหนดแนวทางการสอบบัญชีไว้ หรือ
กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามที่หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตากได้ให้การต่อศูนย์ดำรงธรรมไว้ว่า
“ได้ขยายเขตการตรวจสอบออกไปจากที่กำหนดไว้ในแนวการสอบบัญชี”

๓. สำเนาหนังสือจากนาย ค. ในฐานะประธานคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำนานครแม่
สอดที่ได้ส่งถึงหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก เพื่อขอให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก
เข้ามาดำเนินการตรวจสอบงบแสดงฐานะทางการเงินของกลุ่มประจำปี ๒๕๕๘

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก มีหนังสือ ที่ กษ ๐๔ ตก/๒๐๗ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙
แจ้งผู้อุทธรณ์ว่า กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ออกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง
จัดประเภทข้อมูลข่าวสารของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดหลักเกณฑ์การขอข้อมูลข่าวสาร การขอ
อนุญาต และกำหนดแบบคำขอข้อมูลข่าวสาร เพื่อกำหนดประเภทข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่ได้ โดย
กำหนดให้รายงานการสอบบัญชีแบบยาวและกระดาศทำการเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่ได้ ดังนั้น

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๙๒/๒๕๕๙

เอกสารตามที่ขอได้แก่

๑. ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำเนารายงานการสอบทานหนี้สมาชิก ถือเป็นส่วนหนึ่งของ กระดาษทำการของผู้สอบบัญชี จึงเป็นข้อมูลที่เปิดเผยไม่ได้

๒. ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีในการ ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ในระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่า ด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ไม่มีเอกสารดังกล่าวอยู่ในความ ครอบครองแต่อย่างใด จึงไม่สามารถสำเนาให้ได้

ผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ และเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตาก ประกอบเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปความได้ว่า นาง ข. ผู้มอบอำนาจผู้อุทธรณ์ เป็นเลขานุการกลุ่มเกษตรกรทำนานครแม่สอด ต่อมาผู้สอบบัญชีจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตาก ได้ ตรวจสอบงบดุลในรอบบัญชีปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ ปรากฏว่าในรอบบัญชีปีนี้เกิดความบกพร่องทาง การเงินขึ้น นาง ข. จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ แจ้งหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตาก ดำเนินการตรวจทานบัญชีของกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง และได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ร้องเรียนร้อง ทุกข์ต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดตาก ต่อมาประธานคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำนานครแม่สอด ได้นำผล การสอบบัญชีเป็นหลักฐานแจ้งความดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดย กล่าวหานาง ข. ว่าทุจริตยกยอกทรัพย์ ให้กู้ยืมเงิน ๒,๙๗๗,๔๕๓ บาท และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนานคร แม่สอด จำนวน ๕๘ ราย ปฏิเสธหนี้ทั้ง ๕๘ รายผู้อุทธรณ์จึงประสงค์ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปปกป้อง สิทธิต่อไป

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ สำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตาก มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ออกประกาศ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง จัดประเภทข้อมูลข่าวสารของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดหลักเกณฑ์การขอข้อมูลข่าวสาร การขออนุญาต และกำหนดแบบคำขอข้อมูลข่าวสาร เพื่อกำหนด ประเภทข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่ได้ โดยกำหนดให้รายงานการสอบบัญชีแบบยาวและกระดาษทำการเป็น ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่ได้ ดังนั้นเอกสารตามที่ขอได้แก่

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๙๒/๒๕๕๙

๑. ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำเนารายงานการสอบทานหนี้สมาชิก เป็นเอกสารที่ผู้สอบบัญชีจัดทำขึ้นเพื่อให้ประกอบการแสดงความเห็นต่องบการเงินโดยเฉพาะรายการลูกหนี้ โดยให้ลูกหนี้บันทึกถ้อยคำในการสอบทานหนี้ เงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น สำหรับลูกหนี้แต่ละรายว่าเป็นหนี้ของกลุ่มเกษตรกรตามจำนวนที่ปรากฏในเอกสารทางบัญชีจริงหรือไม่ ซึ่งลูกหนี้ทั้ง ๕๘ ราย ได้ให้ถ้อยคำมีทั้งยอมรับและปฏิเสธหนี้ บางรายอ้างว่าได้จ่ายชำระหนี้คืนนาง ข. แล้ว หากเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์ อาจทำให้ลูกหนี้ได้รับความเสียหาย หรืออาจมีการฟ้องว่าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบตามที่กล่าวมา

๒. ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นการกำหนดการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีให้ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และต้องวางแผนกำหนดวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสม ในกรณีนี้เมื่อผู้สอบบัญชีกำหนดขอบเขตการสอบแล้ว ต่อมาพบว่าลูกหนี้ปฏิเสธหนี้ ผู้สอบบัญชีต้องขยายขอบเขตการตรวจสอบเพิ่มเติม เพื่อให้ได้หลักฐานเพียงพอที่จะสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ได้ โดยผู้สอบบัญชีได้เสนอความเห็นต่องบการเงินไปแล้ว และได้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรนครแม่สอดต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตาก

๓. ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ไม่มีเอกสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครองแต่อย่างใด

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ รายการสอบทานหนี้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรนครแม่สอด จำนวน ๕๘ ราย ที่แสดงรายชื่อผู้ที่เป็นหนี้และยอดหนี้ที่ได้ตรวจสอบจนครบถ้วนแล้ว เป็นเอกสารบันทึกการสอบทานหนี้เกษตรกรเป็นรายบุคคลว่ามีจำนวนหนี้เท่าไร ยอมรับหรือปฏิเสธหนี้ ซึ่งปรากฏข้อมูลอายุ อาชีพ ที่อยู่ของเกษตรกรเป็นรายบุคคล การเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ระเบียบของนายทะเบียนสหกรณ์ กำหนดแนวทางการสอบบัญชี ตามที่หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตากได้ให้การต่อศูนย์ดำรงธรรมไว้ว่า “ได้ขยายเขตการตรวจสอบออกไปจากที่กำหนดไว้ในแนวการสอบบัญชี” ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวคือ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นระเบียบปฏิบัติในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีให้ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป จึงเป็นเอกสารที่เปิดเผยได้ ไม่มีเหตุตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่จะปกปิดข้อมูลข่าวสารดังกล่าว สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ หน่วยงานยืนยันว่าไม่มีอยู่ในความครอบครอง จึงไม่อยู่ในอำนาจของ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๙๒/๒๕๕๙

คณะกรรมการฯ ที่จะพิจารณา แต่ผู้อุทธรณ์อาจใช้สิทธิตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

นายชัยรัตน์ มาประณีต

หัวหน้าคณะที่ ๒

พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย

กรรมการ

นางธิดา ศรีไพพรรณ

กรรมการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เทพ หิมะทองคำ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประजनปัจฉินีก กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙